

Eiropa atliek stingrāku noteikumu piemērošanu importam no atmežotām teritorijām.

Avots: Latvijas Meža īpašnieku un apsaimniekotāju konfederācija, FT

Eiropas Savienība (ES) ir atlikusi valstu klasifikāciju saskaņā ar tās regulu, kas vērsta pret atmežošanu. Pēc vairāku Āzijas, Āfrikas un Latīņamerikas valstu valdību apgalvojumiem, ka noteikumi būs apgrūtinoši, netaisnīgi un atturēs investorus, laikrakstam Financial Times pavēstīja Eiropas Savienības trīs augstas amatpersonas.

Brisele atliks valstu iedalīšanu "zema, standarta vai augsta riska" grupās - sistēmu, ko bija paredzēts ieviest līdz decembrim saskaņā ar ES Atmežošanas regulu (EUDR). Tā vietā visas valstis tiks klasificētas kā "standarta riska" valstis, lai tām dotu vairāk laika pielāgoties regulai.

"Mēs vienkārši neveidosim klasifikāciju, un tas nozīmē, ka visur būs vidējs risks - mums ir vajadzīgs vairāk laika, lai ieviestu sistēmu," tā uzsvēra viena no amatpersonām.

"Mums ir daudz sūdzību no partneriem. ES Atmežošanas regulas noteikumu stingras piemērošanas atlikšana nozīmē, ka nevienai valstij nebūs priekšrocību salīdzinājumā ar citu valsti."

EUDR attiecas uz palmu eļļu, sojas pupiņām, lopkopības produktiem, koksni, kakao, kafiju un kaučuku. Uzņēmumiem, kas vēlas pārdot šīs preces vai to produktus ES, būs jāpierāda, ka tie nav iegūti no zemes, kurā kopš 2020. gada 31. decembra ir iznīcināts vai degradēts mežs.

Tomēr vairākas jaunattīstības valstis ir apsūdzējušas Eiropas Savienību, ka tā uzspiež savus zaļos standartus citām valstīm, - tā teikts 8. marta ziņojumā.

Lielākās palmu eļļas ražotājvalstis, tostarp Indonēzija un Malaizija, septembrī vēstulē Eiropas Komisijai pauda "vairākas problēmas" saistībā ar šiem noteikumiem, norāda Financial Times.

"Tiesību aktos nav ņemti vērā vietējie apstākļi un iespējas, jaunattīstības ražotājvalstu tiesību akti un sertifikācijas mehānismi, kā arī to centieni

cīnīties pret atmežošanu un daudzpusējās saistības – arī kopējās, diferencētās atbildības princips," norādīts vēstulē.

Uzņēmumi bija paziņojuši, ka tie varētu izstāties no "augsta riska" reģioniem, jo pierādīt, ka to produkcija nav iegūta no atmežotām zemēm, ir pārāk liels slogs, savukārt vairākas kompānijas bija sākušas dot priekšroku piegādes darījumiem ar lielajiem ražotājiem, kas var atļauties izmantot sarežģītas ģeolokācijas tehnoloģijas.

EUDR ir būtiska daļa no Briseles plāniem, lai līdz 2050. gadam panāktu nulles neto emisijas Eiropas Savienībā. Tā paredz, ka importētājiem jāsniedz ģeolokācijas dati, lai pierādītu, ka to preces nav ievestas no apgabaliem, kuros notiek atmežošana. Sākotnēji tika iecerēts, ka tā darbosies, izmantojot t.s. luksofora sistēmu, kas klasificēs valstis kā reģionus ar augstu, vidēju vai zemu atmežošanas risku.

Sistēma izmantos tādas rādītājus kā zemes degradācijas līmenis un lauksaimnieciskās darbības paplašināšanās, kā arī pamatiedzīvotāju kopienu un NVO sniegtos pierādījumus. Importa pārbaūžu līmenis būs atkarīgs no izcelsmes apgabala klasifikācijas. Paredzams, ka Eiropas Savienības muitas iestādes pārbaudīs 3 % preču no vidēja riska valstīm un 9 % preču no augsta riska valstīm.

Amatpersonas arī apstiprināja, ka Brisele izmantos reģionālu, nevis nacionālu pieeju. Tas nozīmē, ka, piemēram, Brazīlijas dienvidu līdzenumi tiks klasificēti kā zemāka riska teritorija nekā Amazones reģions, kur ir izstrādātas plašas lietus mežu platības, - teikts ziņojumā.

Kāda Eiropas amatpersona norādīja, ka klasifikācijas procesa palēnināšana neietvers nekādas izmaiņas tiesību aktos, bet tas ir "signāls, ka mēs neplānojam to sasteigt".

Jaunattīstības valstis bija satrauktas par to, ka likums tika pieņemts pagājušā gada jūnijā bez skaidriem norādījumiem par tā ievērošanu, teikts ziņojumā. Malaizijas tirdzniecības ministrs Zafruls Azizs tika citēts, sakot, ka viņa valstij un citām valstīm ir vajadzīgs laiks un palīdzība, lai ieviestu jaunās kontroles sistēmas.

"Jums ir vajadzīgs laiks, jo ir dārgi izpildīt šos standartus, visas šīs pārredzamības vai informācijas atklāšanas prasības," ministrs norādīja, piebilstot, ka lieliem uzņēmumiem tā "nebūs problēma", bet daudziem "

mazajiem lauksaimniekiem" būs grūti panākt atbilstību noteikumiem.
Ministrs piebilda, ka Kualalumpura sadarbojas ar Briseli, lai noskaidrotu,
kā īstenot šo likumu.

Savukārt Eiropas Komisija atteicās sniegt komentārus.